

Spørsmål om eit regionalt jordvernmål for Vestland

Samarbeidsplattforma til posisjonspartia seier at «Me skal sikre eit sterkt jordvern».

Ein måte å bidra til eit sterkt jordvern vil vere at fylkestinget vedtek eit regionalt jordvernmål på maksimal omdisponering av matjord per år i fylket.

Dette har andre fylkeskommunar gjort. Møre og Romsdal fylkeskommune har vedtatt eit regionalt jordvernmål på maksimal omdisponering av 200 dekar med dyrka mark per år, ut ifrå det nasjonale jordvernmålet på 4000 dekar og tilgjengelig dyrka mark i fylket.

I følgje SSB hadde Møre og Romsdal 418 249 dekar fulldyrka jord i 2020 og Vestland berre litt meir, 425 621 dekar. Utifrå dette bør eit regionalt jordvernsmål for Vestland vere ca. 210 dekar.

SSB opplyser at i 2019 vart 530 dekar dyrka jord omdisponert til andre føremål enn landbruk i Vestland fylke (299 i Hordaland pluss 231 i Sogn og Fjordane). Det er to og eit halv gonger meir enn målet fylket bør ha.

Utviklingsplan for Vestland seier at FN sine berekraftsmål er «overordna og førande for samfunnsutviklinga i Vestland». Dei inkluderer berekraftsmål 2 «å fremje berekraftig landbruk». Eit berekraftig landbruk vil sikre eit berekraftig bruk av og vern om landbruket sitt areal og ressursgrunnlag.

Vestland fylkesting bør difor talfesta og vedta eit regionalt jordvernmål som eit bidrag til å sikre eit sterkt jordvern, i tråd med Utviklingsplanen sitt mål om å «sikre ressursgrunnlaget for framtida».

Og eit mål må følgjast opp med konkrete tiltak. Saman med kommunane, må fylkeskommunen i større grad sikre viktige jordbruksområde, avgrense årleg omdisponering av dyrka jord, vurdere alternative utbyggingsområde, synleggjere viktige jordbruksområde i arealplanar og bidra aktivt til å definere kjerneområde for landbruk med vekstgrenser mellom tettstadar og jordbruksareal.

Spørsmål:

Vil fylkesordføraren bestille ei sak med utgreiing av eit talfesta regionalt jordvernmål for Vestland, samt forslag til tiltak for å oppnå målet snarleg?

Fylkesordføraren gir slikt svar:

Matjorda er danna gjennom prosessar som har gått føre seg sidan siste istid (10-12 000 år sidan), og matjord og jordbruksareal er i praksis ein ikkje-fornybar ressurs. Vern av matjord og jordbruksareal inngår i FN sine berekraftsmål. Jordvernmål for Vestland bør vere koplta til ein regional plan for å sikre at måla er godt forankra.

Høyringsutkast Regional plan for Innovasjon og næringsutvikling peiker på at landbruk er ei plasskrevjande næringa er landbruket og at den nasjonale jordvernstrategien set mål for kor mykje landbruksjord som kan omdisponerast per år. Regional plan for innovasjon og næringsutvikling ser jordvernstrategien som ein sentral indikator for jordvern. Høyringsutkast Regional plan for Innovasjon og næringsutvikling seier vidare at det regionalt vert kartlagt viktige areal for næring og viktige område som ikkje skal byggast ut, samtidig som at det vert tatt omsyn til jordvern / vern av landbruksareal.

Regional plan for areal-, natur- og kulturminneressursar skal sikre langsiktig og målretta arealforvaltning for å bevare mangfaldet i natur, landskap og kulturmiljø i Vestland fylke. Ein regional plan for arealforvaltning vil bidra til å god kunnskap og effektivitet i planlegginga, styrke gjennomføringa og bidra til heilskaplege val i arealpolitikken. Regional plan for areal-, natur- og kulturminneressursar skal ikkje startast opp før i neste planperiode, men kunnskapsgrunnlaget skal utarbeidast i denne planperioden.

Arbeidet med utgreiing av eit talfesta regionalt jordvernmål bør ikkje fremmast i eiga sak, men heller bli knytt til utarbeiding av kunnskapsgrunnlaget for Regional plan for areal-, natur- og kulturminneressursar.

I tillegg vert temaet drøfta i samband med regional plan for Innovasjon og næringsutvikling som no er ute til offentleg høyring, samt gjennom utarbeidinga av handlingsprogram for regional plan for innovasjon og næringsutvikling.